

THEMA: REMONSTRANT EN DOOPSGEZIND

Dik Mook na 40 jaar jeugdwerk

Jongeren hebben ruimte nodig

Door Dirk Visser

De Kelder – 3
 Van Remonstrant naar Doopsgezind – 4
 Vrijheid en verdraagzaamheid – 5
 Column / In Memoriam – 6
 Uit de kerkenraad – 7
 Prikbord – 8
 Collectiebestemmingen – 9
 Lied van de maand – 10
 Agenda – 11
 Kerkdiensten – 12

Remkelder
en Singelkelder

AMSTERDAM – Als jeugdwerker van de Amsterdamse doopsgezinden en remonstranten gaat Dik Mook uit van wat jongeren bezighoudt en willen. Daarvoor hebben jongeren ruimte nodig, zelfs een eigen ruimte. Dat was in de jaren '80 de Singelkelder. De jongeren kregen een eigen sleutel; ze werden de sleuteldragers van het jeugdwerk. Het ging (en gaat) om vertrouwen. Je kon ultieme vrijheid creëren door jongeren een sleutel te geven. Daarmee leerden zij ook om verantwoordelijkheid te dragen.

Dik Mook, die op 19 juni in een nul tot honderddienst in de remonstrantse kerk Vrijburg afscheid neemt, spreekt vol enthousiasme over zijn (bijna) veertig jaar als jeugdwerker. Hij was al enige jaren vrijwilliger bij het doopsgezinde jeugdwerk

toen hij per 1 februari 1977 werd benoemd tot jongerenwerker, eerst bij de doopsgezinden, daarna bij doopsgezinden en remonstranten en ten slotte alleen bij de remonstranten.

“Tijdens mijn opleiding tot onderwijzer werd ik gegrepen door de pedagogiek van de Fransman Célestin Freinet. Voor hem waren de ervaringen van kinderen het uitgangspunt voor het onderwijs. Reeds als student vroeg ik me af hoe je kinderen kon motiveren.

Als jeugdwerker werkte ik volgens hetzelfde principe. Het Voorhuys, de kamer waarin sinds kort de boeken van ds. Nico ter Linden staan, was aanvankelijk de jongerenruimte. Op vrijdagavond was er soos, op dinsdag of woensdag waren we creatief aan de gang. En verder drie of

vier weekenden per jaar in Schoorl of in het remonstrantse conferentiecentrum de Hoorneboeg. Toen al werkten we in het jeugdwerk samen met de remonstranten.

We ontdekten dat de kelder onder Singel 450 beschikbaar was voor jongerenwerk. Ik had goed contact met de toenmalige koster, meneer De Graaf. (Zijn vrouw, in die dagen bekend als mevrouw De Graaf, kennen we nu als Corrie de Graaf.) In de weekenden knapten we de kelder op. De opening werd verricht door ds. H. Bremer, die het lint doorknipte dat de volwassenen (buiten) en de jongeren (in de kelder) nog gescheiden hield. Voor mij was het een prachtig symbool voor de ontmoeting tussen jong en oud in de Doopsgezinde Gemeente. Dat was in 1978.

Lees verder op pagina 2

Er ontstond een flinke discussie over de sleutelhouders. Daarvoor hadden we geen toestemming gevraagd. Het autonome gevoel van jeugdwerk kreeg met dit sleutelprincipe gestalte. Soms kregen we de vraag: Zijn er wel eens problemen? Mijn antwoord was dan: 'Gelukkig wel. Je leert alleen van problemen.' Er was ook weerstand: 'Kan dit wel?' Eigen jongeren namen vriendjes mee uit een soort zendingsbesef om die ander duidelijk te maken wat geloven kan zijn. Dat is niet je aanpassen aan wat de kerk wil, maar ruimte zoeken om te leven en te geloven.

Een belangrijk vrijzinnig principe is om iets met elkaar te doen en ook elkaar aanspreken op wat er fout gaat. Doopsgezinden noemen dat vermanen. Toen een van de bezoekers met een gestolen autoradio op de proppen kwam, nam een andere jongere hem de radio af en smeed op de betonnen vloer aan barrels. 'Dat doe je niet weer.' De jongeren waren voor elkaar verantwoordelijk.

Ik moest ook wel eens het boetekleed aantrekken als het helemaal mis was gegaan. Maar de ruimte die we vroegen, kregen we. Daar ben ik nog steeds dankbaar voor. De manier van ons jeugdwerk was een voorbeeld hoe we als vrijzinnigen in de wereld staan. Dat werd nog versterkt in de samenwerking van doopsgezinden en remonstranten.

Opening Singelkelder in 1978, links, met bril, ds. Bremer

In de samenwerking tussen remonstranten en doopsgezinden zochten we naar evenwicht. Daarom startten we naast de jongerenkelder op 't Singel en de soos in het Voorhuys een toneelspeelplek op zolder van de remonstrantse kerk en vanaf 1988 gebeurde het ook daar in de kelder, ook weer door jongeren zelf opgeknapt. Toen de Singelkelder dicht moest wegens de brandvoorschriften verplaatsten we het sleutelhouderprincipe naar de kelder van de remonstrantse kerk. In 2000 besloten doopsgezinden en remonstranten wat betreft het jeugdwerk weer gescheiden op te trekken. Op het Singel was toen Joke van der Heide de jeugd- en jongerenwerker."

Dik Mook vat zijn denkbeelden nog eens samen. "Het principe van vrijheid is nodig om als gemeenschap een christelijke gemeenschap te worden. Je geeft elkaar de ruimte. Vrijheid heeft te maken met verantwoordelijkheid. Daarvan is vertrouwen de basis. Als die er is, kun je elkaar vrijheid geven en ook een beroep doen op iemands verantwoordelijkheid.

Vanaf begin jaren '80 maakten we reizen naar de DDR, waar de remonstranten een partnergemeente hadden. Dat waren waanzinnige reizen. We hadden ook contact met jongeren uit Zambia, die hier kwamen en met ons mee naar de DDR gingen. Daar voelden zij zich beter thuis dan in het Westen. In de DDR mocht niet zoveel; het leven

Texel 1977

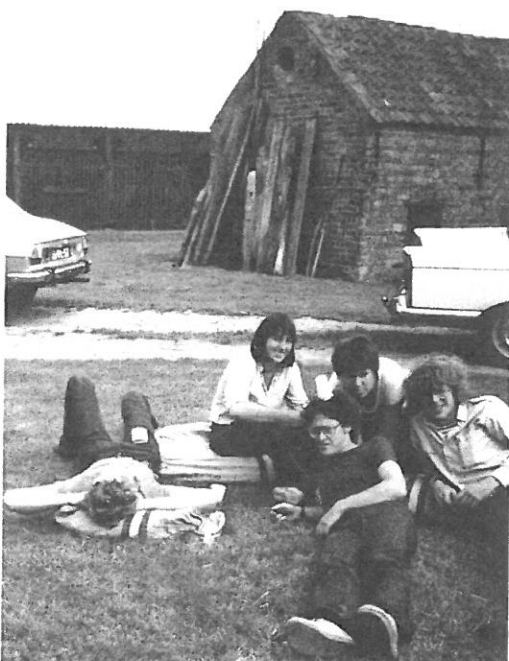
Dik Mook

"De manier van ons jeugdwerk was een voorbeeld hoe we als vrijzinnigen in de wereld staan."

daar was overzichtelijker. Dat herkenden ze. En hier was alles te veel. Na de val van het communisme gingen we verder Oost-Europa in: Oekraïne, Roemenië, Moskou, Moldavië, Wit-Rusland, maar ook Cuba.

Als we de belevingswereld van jongeren serieus nemen, dan moeten we ze meer meegeven dan de beperkte wereld van Amsterdam. Dan moet je ergens naartoe. Je creëert een ander perspectief door nieuwe beelden en thema's.

Zo worden jongeren zich min of meer bewust hoe de wereld in elkaar zit. Het gevaar van de kerk of van een kerkelijke gemeente is dat de mensen in het eigen kleine wereldje blijven hangen, terwijl ze denken dat dat de wereld is. Vooral jongeren hebben de neiging zich in te kapselen om zich veilig te voelen. Het is belangrijk dat te doorbreken. Tijdens onze eetavonden bespreken we zulke zaken. Daarbij komen ook bijbelse verhalen op tafel als illustratie van wat mensen als wij al duizenden jaren bezig houdt. Al doende ontstaat zo ook een gemeenschap. Geloven is doen, maar wel met elkaar."

De Kelder

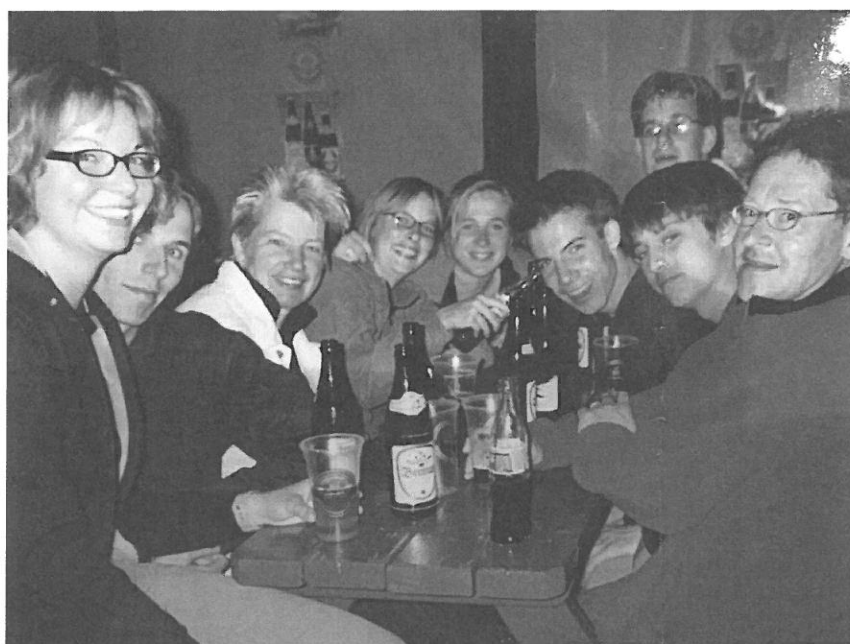
Door Liesjet van Dokkum

Een ietwat onzeker staarde ik naar de trap die voor me lag, geen idee wat mij te wachten stond daar in die kelder. Want met het afscheid van de kinderkerk (en de flesjes chocolademelk die we stiekem bietsten bij de koster) nog vers in het geheugen, wist ik alleen dat er zich in die kelder een nieuwe jongerengroep zou vormen: de rooie koeien, een samenwerkingsverband tussen het jeugdwerk van de Remonstranten en de Doopsgezinden.

U snapt dat mij dat niet echt houvast bood. Maar, De Rooie Koeien en De Kelder bleken een warm bad waar ik en de andere jongeren de kans kregen om te ontdekken wie we zijn en waar we voor staan. Onder begeleiding van Dik Mook, Joke van der Heide en Margriet Dijkmans van Gunst werden we uitgedaagd onze grenzen te verleggen, ons te verplaatsen in anderen en altijd verder te kijken dan de eerste indruk – of dit nou om plaatsen, gewoontes, gedachtes of mensen ging.

Elke reis had een thema, een avond was niet compleet zonder een goede discussie en natuurlijk veel gelach. De

avonden rond het kampvuur in Jisp, de fietstochten naar het andere uiteinde van het land door weer en wind, het filosoferen met de kinderen van de kinderkerk op zondagochtend, de uitwisselingen met partner gemeentes in Duitsland, het samen koken op vrijdagavond, het vertrouwen dat we kregen als sleutelhouders, en natuurlijk de zomerreizen naar Oost-Europa met niets meer dan een rugzak, een tent en 2 euro per dag op zak. Het heeft mijn ogen geopend, mijn geest gevormd en mijn hart vervuld. Ik had het voor geen goud willen missen. Dank jullie wel.

In het midden Liesjet (zonder bril), rechts Dik Mook

TOUWTREKKEN

een blad voor jongeren in en om de
doopsgezinde gemeente

Redactie: Maarten Oortwin, Marjolijn Mook, Sofje Lantje
Annelien Rubenach, Dik Mook (adv.)
Adres: verzoepweg 442
4812
4812

Door Mieke Krebber

In de jaren tachtig verscheen in idA een inlegvel voor de jeugd onder de titel *Touwtrekken*. Dik Mook was adviseur van de redactie.

Het nummer van april 1989 was gewijd aan sex.

Dik Mook schrijft onder de kop *Relaties tussen Mensen*: "Als we het over sex hebben denken we aan een prettige beleving van onszelf die veroorzaakt wordt door het contact met of de gedachte aan iemand anders." En verderop over vriendschap "een relatie is alleen een goede vriendschap als je rekening houdt met elkaar."

Dan volgen er ingezonden stukken: *Over relaties*, waarin gevraagd wordt om reacties op homofiele relaties, van een lezeres over *Vrijen*, een *Interview met jongen van 16*: "...Het zou wel allemaal meer open gegooid moeten worden, vooral bij de ouderen zoals mijn ouders... Al ben je vijftientig en je bent nog nooit met een meisje naar bed geweest, als je het wel doet ben je nog geen kerel" en een *Interview met een vrouw van 25*: "...Je wordt tegenwoordig overspoeld met wat progressief zou zijn ...". Zeer openhartige interviews. Leuk om na meer dan 25 jaar te lezen en vast te stellen dat we er niet veel opener op geworden zijn. Tevens gegevens over de Rutger-stichting, de N.V.S.H. en het COC.